

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO KANCELIARIJOS
ASMENŲ APTARNAVIMO SKYRIUS**

Vytautui Kedžiui
Laimutei Kedienei
Klonio g. 5
Teleičių k.
53274 Kauno r. sav.

2019-09-09 Nr. (1D-2716)-2D-4186
Į 2019-08-17 kreipimąsi

DĒL JŪSŲ KREIPIMOSI

Su Jūsų kreipimusi, adresuotu Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai, yra susipažinta.

Atsakydami į Jūsų prašymus, norime pastebėti, kad Respublikos Prezidentas yra valstybės vadovas, jis atstovauja Lietuvos valstybei ir daro visa, kas jam pavesta Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) ir įstatymų. Respublikos Prezidentas, veikdamas Konstitucijos ir įstatymų numatytos kompetencijos ribose, negali viršyti savo įgaliojimų ar vykdyti funkcijų, kurių vykdymas priskirtas kitų institucijų kompetencijai.

Teisingumo vykdymas – teismų funkcija, lemianti šios valdžios vietą valstybės valdžios institucijų sistemoje ir teisėjų statusą. Konstitucijos 109 straipsnio 1 ir 2 dalimis nustatyta, kad teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai. Teisėjas ir teismai, vykdydami teisingumą, yra nepriklausomi. Konstitucijos 114 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybinės valdžios ir valdymo institucijų, Seimo narių ir kitų pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ar piliečių kišimasis į teisėjo ar teismo veiklą draudžiamas ir užtraukia įstatymo numatytą atsakomybę.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad kitų valdžios institucijų konstitucinė pareiga – gerbti Konstitucijoje įtvirtintą teismų nepriklausomumą. Konstitucija draudžia vykdomajai valdžiai kištis į teisingumo vykdymą, daryti teismams kokį nors poveikį ar vertinti teismų darbą nagrinėjant bylas, juo labiau – nurodinti, kaip turėtų būti vykdomas teisingumas. Teismai už savo veiklą vykdam teisingumą neatsiskaito kitoms valdžios institucijoms ar pareigūnams. Bet koks įstatymų leidžiamosios ar vykdomosios valdžios kišimasis į teismų veiklą, susijusią su teisingumo vykdymu, reiškia teismų ir teisėjų nepriklausomumo pažeidimą, o kartu ir Konstitucijos pažeidimą.

Teisėjo sprendimus proceso įstatymuose nustatyta tvarka gali peržiūrėti ir pakeisti ar panaikinti tik aukštesnės pakopos teismas. Įsiteisėję Lietuvos Respublikos teismų sprendimai yra privalomi visoms valstybės valdžios institucijoms, pareigūnams ir tarnautojams, įmonėms, įstaigoms,

organizacijoms, kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims ir turi būti vykdomi visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucijos 118 straipsnio 1 ir 3 dalyse yra nustatyta, jog ikiteisminį tyrimą organizuoja ir jam vadovauja prokuroras. Prokuroras, vykdydamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir klauso tik įstatymo. Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo (toliau – Prokuratūros įstatymas) 11 straipsnio 2, 3 dalimis nustatyta, kad, atlikdamas savo funkcijas, prokuroras yra nepriklausomas nuo kitų valstybės valdžios institucijų, pareigūnų, politinių partijų, politinių ir visuomeninių organizacijų ir kitų asmenų ir klauso tik Konstitucijos ir įstatymų. Prokurorams negali būti daromas joks politinis, ekonominis, psichologinis, socialinis spaudimas ar kitoks neteisėtas poveikis, kurie galėtų turėti įtakos jų priimamiems sprendimams, asmenims draudžiama duoti prokuratūrai įstatymuose nenustatytų pavedimų ar įpareigojimų arba kitaip kištis į prokurorų veiklą.

Remiantis šiomis Konstitucijos ir įstatymo nuostatomis, prokurorai, vykdydami savo funkcijas, veikia savarankiškai, valdžios institucijos, negali kištis į jų funkcijų vykdymą, duoti kokių nors privalomų jiems nurodymų dėl funkcijų vykdymo ar kontroliuoti jų darbo. Respublikos Prezidento institucija, besąlygiškai gerbdama Konstituciją, nesikiša į prokurorų darbą, neduoda jokių nurodymų dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo, negali peržiūrėti ar pakeisti prokuroro priimtų sprendimų, nes tai draudžia Konstitucija ir įstatymai.

Prokuratūros įstatymo 3 straipsnio 4 dalis nustato, kad prokuroro veiksmai ir sprendimai įstatymų nustatyta tvarka gali būti skundžiami aukštesniajam prokurorui ir teismui.

Skyriaus vedėja

 Asta Bogušienė